

137

An p'arous qiz arzhicave ou des un tredadik p'is,
 Ha p'raon evet an avel e searz ermes au les :
 Abont euse da vedita viane, soot l'edreuden,
 P'olinnic vev ermitan goal fall a Dux certain.

Abes an martolod yzouane, pa vev gant S'roueser,
 A lavances dei neuz, gant an jea an strassa:
 O va doncie S'roueser! nac a amzer gallet!...
 Neus forç... me rei, va fesset vit ma vi leuz p'aset.

Dre ze-ta, p'obiet yzouane, er vech avortet
 Da neuzpas qeues offen ouz an intanveret,
 Hec respiciantant l'egit eris bepret
 Da neuzpas dont da g'ezjed g'raque, martolodet.

Buez Sant Efflam, (1)

Pauc a Hibernia

ha Patron Ileslin.

Has ton g'uez Sant Julian.

Selaouit all a wir galon,

Buez Sant Efflam, has Patron,

~~Pauc a Hibernia~~ has Patron Ileslin.

(1) Ar vevz-ucan a meuz bet digant an et. Nayret, Parson
 Ileslin, ar Blouez, 1819, da ar meuz bet ar vevz-ucan.

- 138
1. De chanton d'isten desirables
 - Desirables ne, ne a guete,
 He gant partout die er d'iondie,
 liet aluni er galon.
 De zant Efflam devotion.
  2. Repini sur a zeziro,
 Goude clével e vivactou,
 Aenta servich bende dean,
 Get ha ma vezev bed-mou.
  3. Commancomp genta lavaret
 e voa brezellan diremet
 In Hibernie hac en Bro-zos,
 Ne voa mui na peoc'h na cejus.
  4. Gen selasset voa o chalonere,
 Ma selgant oll ouz an euvre
 Da choulon pardon ouz Doue,
 Misericord ha tingere.
  5. Hon falver, leun a garante,
 A zellas oute a Doue,
 O rei em Douefin d'an Hibernie,

A avec tout bregel esin
 Guat sain e vœc an roueue,
 Aba sinjout an pecc'h eulrege,
 Da rei de fôl pecc'h eulrege,
 Pa vœc ut guat Doue inspiret.
 Evel bregel fidele,
 E conclued an roueue
 Van an sujet da roueue.
 An Prince, Eflam da fberie.
 Cetu quillte an oll amou,
 Cetu echu an bregellou,
 Cetu de oll an pecc'h sinet,
 Aba pecc'h unger dejet.
 An Prince, Eflam, vœc guet,
 A vœc souden gen instruel
 Aba treche en oll vertugioe
 Cos ha yacoune an oll vœc.
 Rei a garie aluzennou,
 Aba vœc en ha yunioe,
 Evel se en em dispise.

140. Da veuta servich da zone,
 141. CREDIT a'c'et l'ua ressect,
 Ri's instane e olt i' d'ineest
 D'oc'is veclurine a b'ac'eliege
 Le carout s'arvicha' D'oue.
142. Eund'ois oute e confesat,
 H'oc' co'avis a d'ivulemas
 Da gi'illat' vanite' av' bed;
 Da ze vera en em res'olvat.
143. Grant'abondanc' eus a zeclou
 E' reult'p'ole da zone gr'ac'ou,
 O' p'rometi' d'o' ment' ed' o'jeut;
 E' voc' g'ement a ze'iceut.
144. Efflam e ze'cuarn a je'ul'beas,
 H'ada zone gr'ac' a ze'ulas
 Da vera g'ant'ou' inspir'et
 Da ze'rtier' demers av' bed.
145. Sonjal a ze'font' en voyen
 En pre f'ec'on av' mo'is t'remen;
 Mes dre' b'ermision D'oue

nos dalech, o bolante,

na vna e no bra choulas,
 Nos e mis a choulennas

Érit consanti euciji

Ar drinced yennane Henari.

Douest ne nua gels e volante,

E consantes dre chraç Doue,

Érit de dad a boisa,

Ha miret ouz amideza,

Drest e nos grêt an depechou,

Gant rejouissance ha poumpou,

Gant dilijance, de succiji,

Gant eur joa nua en Hibernie.

En mes deiz, ére annas,

E vojeut castet de repos,

Nos e lavarret de brid

Ar per a nua en e speret.

Henari e nua clouet

Ar preposiou eur he fried,

Den em estoni he leuas,

14. Hæ æc næc ælcwæt lincet.

15. In gant an æon na gontunja
 sibbecl ælcæn's chrestete,
 An ðenwe prest geur ðe guntwee,
 Hæc æ sijnas quiltale an wro.

16. Ewel wla ænoni curesget,
 An eun ceuteat gant æ brimecl
 En eun wong-fichel ða wonec
 D'ar plas, ma wifent inspiret.

17. Cundret æ wout gant ðice,
 Hæc ceutecl prest en eun chunte,
 En hent-bras, en jennal læw-ðre,
 æ lannion ða woutroulez.

18. ða wout eun eun ceuteat,
 Hæc last ðar searst ðingumet,
 ðirac eun woc'h hanwet kertas,
 Eut loen worrecl æ ðremenas.

19. Gielet æ rejont eun ðragen.

20. Our en eun ðenn en eun touf ðon,

142

Da eur chararn, uaridromil pas.
 Dour al levaret, evel kerlat.
 ... nao ilivad eus a fonder,
 Hae a lechod d'aruzec antier,
 en doa ar chararn ma fijs,
 Hec'has ar scrit eus ar vue
 Gant aron ma vije allagel
 Goude ma vije ar treed,
 Gant pinette evel al leon,
 E ye a receul en chararn.
 9. Er bloa p'evor, chant antier cant,
 Arthur, eourajus ha va ellant,
 En em blijc. Da chararn
 ar serpuntet ha monstrou all.
 10. En abundanc, vaant dre ar v'ic,
 En choajou hae er foarstou,
 Hae desolet, va ar e'houtra
 Gant eun noubt bras a leance goe.
 11. Pa dramene e'flam an d'ic,

1111

Amillet grant a gonyngnour,
 Ar rone. Arthur a reconstrous,
 Asistat grant aduboncl bras.

22. De vea salcedet grant & sflant,
 Hec e hantet de an tod ha man,
 E bisclâccas choses ar sijnel
 De vea en vtreiz disjemet.

23. Arthur souden a risjennas
 Diver veic'h, hoc er vicatous
 Grant calz eus a rejouissance,
 Dre ma veant dedit alianc.

24. Pourmen a rejout s'pas amez,
 Grant discaersion grant fruisier,
 E vuzj demous o alianc,
 Grant plijardus ha confiance.

25. De veant d'irac tued ar serpent,
 E laccas arthar d'argant:
 "Estoucl bras en em garsian
 "hoc man credit bale amon.

26. "Hoc e credit, em'er vroz,

145
 «houm ges' lost d'ar monste' eried-ze
 «hoep manchet ha gaout assurance!

«Ner' graen get hep resistance,»

Efflam deien a respindas:

«Dora hon eus un Doue bras,

«Un Doue bras, hec' hon mine

«A hep peill ha dangerios.

«Grietet hon eus vez eus heret

«Hec' monste' e sortial, ha prest

«D'e gavar' eo en em deuet,

«Hec' a recit eo aubret,»

«A bet-amp' en devoa ehoant

Arthur da gaout toub ar seysant,

«Ha pedas Efflam da virgine

«En ehoant ma en em recite.»

«Pedi nas an roue Arthur

«Da gremerat an blijader,

«Man pliche gant en eus penud

«Da velet r'ic' d'ar monste' combat.

«Neeze soude e eommuzer

146

an rone grant mes gouvachés mes,
 Drex mes mes mes mes mes mes mes,
 Drex rée attaco d'au serpaile,

142. Un deiz ventiers a implijes
 U combat, hep mes besoneges,
 Ger fette mes u combatte,
 Lebenn ar fin ne allie min.

143. Drex guener efflam e testers,
 Hox mes ar geve enem dolas,
 Grant ovement deurus a zechets
 Monets, pellets ne alle get.

144. Dant efflam, grant troyouilla,
 Drex na gave dont drex eva,
 A bedas done envelten,
 Hox excet vee e bedou.

145. "Autrou, pelini a netra
 "Dch eus ermet an bed alb ma,
 "vbe ha suppli, har succépit,
 "Bar har pedonnan excit.

146. "Dre b tra alb d'ch a abois,

147

"Vraet naar listig demps no seig;
 "Daur' en de goet ho pua naet
 "Dae v'rysser wuz e rechtels.
 "Plijet gancich in, buclion,
 "Dae ho passien, ho meritoes,
 "Ho meelcunio kachar zalver,
 "Vee breman daur d'ho serviches."
 Gouda ech ewe sin an groes,
 Ho puent nar an recht e scoes.
 Da beun tein guesch gant e oorden,
 Gouda bea grêt vresou.
 "In bouill daur scler a rorties,
 a rê gouda miraculeu bras
 D'ar beherinet a Deue
 Gaet devotion d'ar place, se
 "Sourcen an durs vrelen chues
 an teel offlam, nar an hent-bras,
 Abars en autre al lèc-Driey
 a deo a ristie montbouley.
 "Pa veler Artheil an miracel,

145

i see a orlonne, q'est a stucet,
 D'un dragonet ject en une d'elast,
 Casierlorie a e'hoilonnaer

54.

"Hocor yicovrit auez an serpent,
 "Ni las saupelle, à Pirine, jussant!
 "Ni a vel seler vch aus galloie
 "Hocor a ya breman en hon asect."

53.

Efflam en devoa a galon
 D'e assista intantien,
 Hocor a bromettat en groje
 Jant an chrac, demens a jone.

54.

Exemen a eue als an nés
 Hocor qemeret nejt tam nejt,
 Enjad an nés an oréson,
 Ewit giin breparation.

55.

Da voa deut orlonnes nientin,
 En em stouas van e yovulin,
 Drest d'iras covan an dragon
 Ech eue chues e oréson.

56

Neuje d'ar serpent ech oréren

sortit d'out ar c'gouarn,
 Hanc e soules ou c'gouarn,
 Dre c'hrouc, Dinec, ar g'uis' melhad.
 Heizec'h eue ar c'hou,
 Hanc e c'houarn ar c'gouarn
 ar c'houarn harterc'h respardet,
 Delivret he hanc entendet.

" Jesus, hon Dinec eleruet,
 " Chouc' lavaret hec'h Ebertel,
 " Extermina ar hoc'h hanc
 " Ar c'houarnet hanc ar montec'h.
 " Plijet ganec'h ive eleruet.
 " Hon regerit dec'h adreisset,
 " Plijet ganec'h deomp o'bec'h
 " Bea delivret Dinec' amec'h.
 " Miric Dinec' Dreng tud ar c'houarn
 " A recevant Dinec' ar dragon,
 " Evit gallerit he c'houarn
 " G'pita ma regerit ar bec'h urc'h.
 " Chouc' go gant he Ebert eleruet,

156
 «Choné ze grant ho s'pout-sonnet
 a l'vava, a mîn a s'bruebles
 «Grité eus b'irsigou jaunas»

Amen.

62. Na vav Ichu e aréson,
 E piget vav eus roeb an Dreagen,
 Hæc e Sallac a bep costé,
 Pa vav piget vav an goure.

63. Hæc en da ch'rigouch, da juedal,
 Eun dra horribl e a z'oujal,
 G'er grèn, gen terrubl e vriad,
 Ma vav clêvet eus a bel bras.

64. Goude ze e benn a stouas,
 Gvad en abondanc, a rentas;
 Neuze en brès e l'isoumas,
 E yas er môr, en eun neuzas.

65. A roue Athur pa voulas
 E r'fflaou miraclou bras,
 A rentas prest an oll goucou
 A vav d'êst de vovitou.

66. Neuze d'er grèn e l'isouas.

Gant cantantement ha jou n'as,
 l'plot fin end au d'uegen,
 in d'uege n'avezot er chanton.

Eno e l'ecumencas de n'as
 l'effleu gant nebeot a n'as,
 Has autencas, gent n'as flachas,
 l'afiz, ch'as a l'ecumencas.

Goude-ze e yas da boumen
 Van godes an had pen-d'as-hen,
 Da ch'az er plas, a d'ost. Van. l'ec'ez,
 De'an ha de g'amp'ag'emenes.

Etal er n'ec'ez er an g'arjont,
 De'tee ne poumen ech'ejont,
 Ma n'ec'ez er plas, g'ement de g'rat,
 Ne deurejont got e gi'd'at.

Eno e ch'oc'ulajont s'as
 o hermitach hac er chapel
 Da z'evicha Doue beude
 assambles er pad o bue.

Autencas, goude o feden,

182

téh joutt am ére boumou,
 Hrac int enoet car bonill érac' e cor,
 vêt en am respectissa.

71. Hrac a rejoub diouli
 Rob a vaine maé pepini,
 Hrac an dour-ze e zeolajias,
 Hrac respectissel e contas.

73. De armitach e tistrojout,
 Hrac lein prepared a gouvout,
 Dun Êl en gichen azeé
 Hrac ar jéol glas a dost d'o boued.

74. Hrac brillant voca sclérijennet,
 Sellaé outàn ne ailhent get,
 Ne ailhent get tostet vuntet,
 Hrac ment' ré e sclérijenna.

75. Neuze dezo e levarras:
 " Costait, tite a estim vras,
 " Da zebré hardinant an boued
 " A velit amàn d'êch fichtet.

76. " Hrac lein a ze d'êch prepared

"Gent her Meigus, crumen ar bed,
 "Da cith en eur rentel deun,
 "Iba dilezet all ar bed-mion.
 "Iba a zo deit d'ho von vicha,
 "Iba a zo digersal gant
 "D'ho console hac ho p'rañcet,
 "Iba en exit vab eur ch'rañcet,
 Goude p'rañcet e tisparitet,
 Hac en eur j'ea vras e leges,
 En eur j'ea vras spiritual
 Annoucet d'ez gant an el.
 Goude bezareulet graçvee
 Da force euse, sa veurine,
 Efflañ an d'ad a veurine,
 Hac e g'rañcet e reur.
 Goude e p'rañcet en eur g'rañcet,
 Hac da yun en eur g'rañcet.
 Dat lun, dat morcher, dat g'rañcet,
 A nigen en p'rañcet e reur.
 Neuz dauc a g'rañcet

134

1. Desseign gant miraclez brees,
 O Roi an deizicou-ye-yeze
 De rebre digant an ste.

2. En g'raouon hae ar savocionne
 A recouret aus an c'mouet,
 O sacces neuze de v'oujal
 Ne d'leyont qet clusq eun plac, all.

3. Credi a rejont an dra-ye
 E voa agreabl da roue
 E chanjont er plac, se esto
 De zervich belec ar maro.

4. Roza a rejont ar chapel
 A voa eno abanne pell,
 Echui v' chabinejou
 A bep he dezi bre-vouedre.

5. Cham a rejont neuze eno,
 Continui o fedemou,
 Ha monet I'ar chapel benide,
 D'an ofic enq'ed a vue.

6. I' dep sul, ive pe b'yeou,

228
 Ha bes sodoren sur hop s'oli grom,
 e varente u boned p'op'raet
 G'êl gant an el er g'ebineb.

Da st'ant eno en saulec,
 Efflam haec e gomp'agnonec,
 Gant an oll e dest haec e b'ell
 Noant admiret en breiz i'et.

C'ete eun hermit' âruet
 En deved eno herbitet,
 Eun hermit' hermet saint Gustin,
 En deus eun chapel en Plestin.

Gustin diouz grom pa zistreas
 D'ê blas are en eun rentas
 Erit gemeret e rephas
 Ha bremer ennan deiz her n'ist.

Mes sant Efflam a v'oa ennan,
 M'ba lavarec Gustin deün:
 "Ha breur i'et, deit ma' ra vezet;
 "Ha flac, zo d'ê'h, ne flechit get.
 " Erit bea ar plac, indign

135

« Ho j'ammé, sou festin,
 « Chouit amon belé uerret,
 « Et charles en glaces etrus.»

92. Effraim amon a jurlies,
 Haa da festin a respontas:

« Aad venerabel, just ne lezet.
 « Ho ti ganéich, chouit deu a bell.»

93. « Ube zo erén, disques ha yaouane,
 « Haa a rei presteur resturent;
 « Chouit zo corrubl scuis gent an hent;
 « Chouit aman, ne yét quité gent.»

94. Festin deian a respontas:

« Ha excusit, ne dechit pas;
 « Eur plus, all ne a bourreo;
 « Chouit amon euit ater.»

95. Haa ja voant a daou en divis,
 Piau a dechje dre sinerttr,
 Eun Et de a ayparissas,
 Haa evelan a lavaras.

96. Goude bea grét an zalud,

157
 E vœu agréable o' d'ipuit,
 E vœu agréable de zœu,
 Colez amon e volente:

" Ardreuet en devoer Dœu
 " s'ha zœu en efflam e' plus-se,
 " Ha Gestin en em reitro
 " D'ar foret tost e' vœu."

Da vœu dispartiet an El,
 E reuljont gras, Jan Eternel,
 Da vœu dege disclœriet
 An per a vœu en o saiet.

Gestin a quemeras bœu
 Digant Sant efflam en heur-se;
 D'ar foret tost en em reitro,
 Ha e' en dœu e' vœu

Ha vœu efflam a quemeras
 An rest e' amon en e' blac,
 Gen a vœu galvet gant Dœu,
 Dre em e' hœu e' bœu gœu.

Ha e' vœu e' bœu e' hœu

155

è singibien, hac a zentles,
 Da bousaouri er plas-se,
 Quell a nize fin Da bue.

102. Une chapel nac antéal

Gaut e succidour assistantet,
 An choed'brat deiz eus a nés Du,
 Eud en em route a bepp tu.

103. Gement a voe a miracloz,

Ma tene téd eus a bepp bre;
 Ma voe s'oujel nac sevel
 En eour D'eu zant sur chapel.

104. Choarvent a eue hep douctance,

Dre hir amizer ha negligance,
 Ma voe negliget ar plas-se
 Hepp hep mantion er chambre.

105. Genda e revelat d'anc

Ar zantclaz eus ar plas-se
 D'ecun den zantet vea er chambre,
 A Desle D'ar chapel e chambre.

139

He voa getastur an den-ge,
 Heruet ma lommer er uae,
 E rijs uno habitet
 Mac e rijs bet enl'oret.

Bep sadoren e voa custumet
 Du scuba, gic ch ne vanige get,
 Hæ pra scubas eir certen de,
 E leuas goad eus er prave.
 Estonet brors demeur are,
 E lucas eves ma'd gande,
 Hæc e vele ceentimie
 ia, ha memes e crengi.

Sonjal eure neuje confer
 gent Bel, escop eus a Dreger; 99
 Hæ pra voe de'an discl'oret,
 E conferas mar ar sujet.

Confer eure gent ar chabistr
 eus eus sujet a voe ger bist,
 Bet avis ar re saventia
 Dre'n escopli ver guement ma.

- 111 En a révèren en rentes
 en Phestin, hac e puelices
 abas bei quen hac orison,
 Gant calz aus a revolation.
- 112 Goceda-ze e couvchennoues
 abas vije laellet prim ar plac,
 a beini e sortie
 ar goad eno a remerje.
- 113 Carvet, vae neuze er puell-ze
 corf Sant Efflam hac e vae
 En e arched, gant e haeno:
 Cetu bepret ar miraclore.
- 114 Gant calz a enor hac respot
 demous ar puell e vae daret,
 Ha dougret Dan ilis Parros:
 E gort ze eno v repos.
- 115 En Phestin, er ise goureet,
 Gant dreillou heuarn golveet,
 Emedi corf har fant Patron;
 vrentous decen devotion.

167
 Guêla zo eno m'arrestou brees,
 Hae a gentinnu bepret d'hoas,
 Dre e favour hoc meriton:
 Meulomp ol d'ea zaece graze.

Meulomp de'ou ive servich,
 Me hoc d'ezpli, ol, Plestinis,
 Me veritimp e assistanc,
 Hae enoel on e brevauc.

168
 E d'halloed zo brevauc g'ar brees
 Hae mec eo bet jaunc biscous,
 Me'p g'aral fijanc, ev g'oulenn,
 Me oc'h assis en o ch'lev.

169
 Guêlil' ze dre e'perianc,
 En andret caly e assistanc,
 A d'ost, a bell en deus clêv
 An beden de'ou adre'et.

170
 Ne lemp ne'p de'is d'ea d'evon
 Na rêzo pepini pedon
 Gant fijanc, hae a swis galon,
 Clêvot vero hon ar'eson.

164

171) Kinnel en heñ c'henn
 Kideklouant en heñ c'henn
 Ma c'hoñt-pouez velt, gent mañuel,
 D'ar bedi ar gheñ c'henn.

1. Duez Santez Henoni,

Prisedu gant Efflam.

Pehini e deus eur chapel en gweñ Plerlin.

War ar memes tou.

1. Selam ha kompren a galon,
 Ding, mañ ach. eur devotion,
 Eur chantic zo neñ formet
 Da Henoni ha dhe Prised.

2. En amzer ar Bab Sant Leon,
 Gad-c'hoñt Sant Efflam, den g'wirion,
 En devoa brezet ha combat
 Continuel betek ar gend.

3. Gement a voa a vastac'hoñt,
 Gement deñc'hoñt a valac'hoñt
 En dro-zoñt hac en t'hiberion,